

Konkluzje Rady z dnia 22 maja 2008 r. w sprawie wielojęzyczności

(2008/C 140/10)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

UWZGLĘDNIAJĄC:

- 1) konkluzje Rady Europejskiej obradującej w Lizbonie w dniach 23 i 24 marca 2000 r., w związku z którymi języki obce objęto europejskimi ramami służącymi do określania umiejętności podstawowych, których opanowanie należy zapewnić w ramach uczenia się przez całe życie ⁽¹⁾;
- 2) artykuł 22 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej wyrażający zasadę, że Unia szanuje różnorodność kulturową, religijną i językową ⁽²⁾;
- 3) konkluzje Rady Europejskiej obradującej w Barcelonie w dniach 15 i 16 marca 2002 r., w których wezwano do dalszych działań na rzecz zapewnienia lepszego opanowywania umiejętności podstawowych, w szczególności przez zadbanie o to, by wszystkie dzieci bardzo wczesnie rozpocząły naukę dwóch języków obcych ⁽³⁾;
- 4) komunikat Komisji z dnia 24 lipca 2003 r. pt.: „*Promowanie nauki języków obcych i różnorodności językowej: plan działania na lata 2004–2006*” ⁽⁴⁾ oraz późniejsze sprawozdanie Komisji z dnia 25 września 2007 r. z realizacji tego planu działania ⁽⁵⁾;
- 5) decyzja nr 2241/2004/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 grudnia 2004 r. w sprawie jednolitych ram wspólnotowych dla przejrzystości kwalifikacji i kompetencji (Europass) ⁽⁶⁾;
- 6) komunikat Komisji z dnia 22 listopada 2005 r. pt.: „*Nowa strategia ramowa w sprawie wielojęzyczności*”, który obejmuje zarówno wewnętrzne, jak i zewnętrzne działania na rzecz promowania znajomości języków oraz komunikacji z obywatelami ⁽⁷⁾;
- 7) konkluzje Rady z dnia 19 maja 2006 r. w sprawie europejskiego wskaźnika kompetencji językowych ⁽⁸⁾, w których ponownie stwierdzono, że umiejętność posługiwania się językami obcymi nie tylko sprzyja wzajemnemu zrozumieniu między narodami, lecz także jest podstawowym warunkiem mobilności siły roboczej i przyczynia się do wzrostu konkurencyjności gospodarki Unii Europejskiej;
- 8) zalecenie 2006/962/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie kluczowych kompetencji w uczeniu się przez całe życie ⁽⁹⁾, w którym za jedną z kompetencji kluczowych uznaje się porozumiewanie się w językach obcych;

9) rezolucję Rady z dnia 16 listopada 2007 r. dotyczącą europejskiego planu działań na rzecz kultury ⁽¹⁰⁾, w którym wielojęzyczność umieszcza się wśród priorytetowych obszarów działań na rzecz promowania dziedzictwa kulturowego,

oraz w związku z dyskusjami przeprowadzonymi podczas konferencji ministerialnej w sprawie wielojęzyczności, która odbyła się 15 lutego 2008 r.,

UWAŻA, że:

- różnorodność językowa i kulturalna — będąca wynikiem większej mobilności, migracji i globalizacji — to charakterystyczny element codzienności dla coraz większej liczby Europejczyków i europejskich przedsiębiorstw,
- kompetencje językowe są umiejętnościami pożądanymi u wszystkich obywateli UE, umożliwiającymi im czerpanie korzyści finansowych, społecznych i kulturowych ze swobodnego przemieszczania się w obrębie Unii,
- z kolejnych sprawozdań i zaleceń przedstawianych przez różne grupy zainteresowanych stron wynika, że potrzeby językowe w społeczeństwie europejskim uwzględniane są w niewystarczającym stopniu,
- znaczenie wielojęzyczności i innych elementów polityki językowej w kontekście wspólnych polityk UE uzasadnia potrzebę poświęcenia tym kwestiom uwagi, na jaką zasługują, a także potrzebę ponownego podkreślenia przez instytucje europejskie ich długoletniego zaangażowania w promowanie nauczania języków i różnorodności językowej.

STWIERDZA, że:

- 1) polityka w zakresie wielojęzyczności obejmuje gospodarcze, społeczne i kulturowe aspekty języków w perspektywie uczenia się przez całe życie;
- 2) należy zachować różnorodność językową w Europie, a także w pełni szanować równowagę wśród języków. Instytucje Unii Europejskiej powinny odgrywać kluczową rolę w realizacji tych celów;
- 3) znajomość języków obcych, wzbogacająca osobowość i kulturę, jest jedną z podstawowych umiejętności, które powinien posiadać każdy europejski obywatel po to, by odgrywać aktywną rolę w europejskim społeczeństwie wiedzy; sprzyja ona także mobilności oraz ułatwia integrację i spójność społeczną;

⁽¹⁾ Dok. SN 100/00, pkt 26, str. 9.⁽²⁾ Dz.U. C 364 z 18.12.2000, str. 13.⁽³⁾ Dok. SN 100/02, pkt 44, str. 19.⁽⁴⁾ Dok. 11834/03.⁽⁵⁾ Dok. 13346/07.⁽⁶⁾ Dz.U. L 390 z 31.12.2004, str. 6.⁽⁷⁾ Dok. 14908/05.⁽⁸⁾ Dz.U. C 172 z 25.7.2006, str. 1.⁽⁹⁾ Dz.U. L 394 z 30.12.2006, str. 10.⁽¹⁰⁾ Dz.U. C 287 z 29.11.2007, str. 1.

- 4) ponieważ potrzeby językowe mogą być różne w zależności od zainteresowań, pracy i podłoża kulturowego poszczególnych osób, gama języków, których naukę można podjąć, powinna być jak największa, nauczanie powinno odbywać się przy zastosowaniu nowych technologii i innowacyjnych podejść, a placówki edukacyjne powinny tworzyć sieci kontaktów;
- 5) ze względu na promowanie wzrostu gospodarczego i konkurencyjności, ważne jest, by Europa zachowała także wystarczającą bazę wiedzy z zakresu języków innych niż europejskie o zasięgu globalnym. Jednocześnie należy podejmować starania na rzecz utrzymania pozycji języków europejskich na świecie;
- 6) wysoka jakość nauczania ma podstawowe znaczenie dla sukcesów w nauce w każdym wieku, dlatego należy zmierzać do zadbania o to, by nauczyciele języków posiadali solidną znajomość nauczanych przez siebie języków, mieli dostęp do wysokiej jakości kształcenia zawodowego i szkolenia ustawicznego, oraz posiadali niezbędne umiejętności międzykulturowe. W ramach kształcenia i szkolenia nauczycieli języków należy aktywnie promować i wspierać programy wymiany między państwami członkowskimi;
- 7) aby pomóc migrantom w integracji społecznej, należy zapewnić im odpowiednie wsparcie, umożliwiając im opanowanie języka (języków) kraju przyjmującego, natomiast członków społeczności w tym kraju należy zachęcać do wykazywania zainteresowania kulturą nowo przybyłych;
- 8) kompetencje językowe i kulturowe są trzonem edukacji. Biegła znajomość pierwszego języka może ułatwić uczenie się innych, a wczesne rozpoczynanie nauki języków, edukacja dwujęzyczna oraz zintegrowane nauczanie przedmiotowo-językowe (CLIL) to skuteczne środki zwiększające możliwości nauki języków;
- 9) aby zapewnić sprawną komunikację między osobami mówiącymi różnymi językami, konieczna jest wysoka jakość tłumaczeń ustnych i pisemnych, a jednocześnie większą uwagę należy poświęcać względem językowym w dziedzinie sprzedaży i dystrybucji towarów i usług, a w szczególności audio-wizualnych usług medialnych.
- ZACHĘCA PAŃSTWA CZŁONKOWSKIE, BY PRZY WSPARCIU KOMISJI:
- 1) wspólnie działały na rzecz pogłębiania europejskiej współpracy w dziedzinie wielojęzyczności oraz w porozumieniu z odpowiednimi zainteresowanymi stronami realizowały wyżej wymienione wskazówki w zakresie polityki, zgodnie z potrzebami wykorzystując otwartą metodę koordynacji do ułatwiania wymiany doświadczeń i dobrych wzorców;
 - 2) podjęły właściwe kroki prowadzące do poprawy skuteczności nauczania języków i zapewnienia ciągłości w ich nauczaniu w perspektywie uczenia się przez całe życie, w tym także przez udostępnianie w większym zakresie istniejących zasobów i infrastruktury, zapewnianie wszystkim lepszego dostępu do nich i zwiększanie ich atrakcyjności dla wszystkich, rozwijanie zasobów i zwiększanie różnorodności oferty językowej;
 - 3) promowały nauczanie swych języków narodowych w innych państwach członkowskich, w tym także przez zwiększone wykorzystanie technologii nauki na odległość, oraz zachęcały do uczenia się mniej rozpowszechnionych języków UE oraz języków innych niż europejskie;
 - 4) wykorzystywały istniejące narzędzia, takie jak europejskie portfolio językowe Rady Europy oraz portfolio językowe Europass, do potwierdzania znajomości języków;
 - 5) wspierały środki ułatwiające uczenie się języków przez osoby o specjalnych potrzebach w ramach zwiększania ich integracji społecznej, poprawy ich możliwości zawodowych i dobrobytu;
 - 6) współpracowały z organizacjami międzynarodowymi, w szczególności z Radą Europy i Unesco, w sprawach związanych z wielojęzycznością.
- WZYSZYWA KOMISJĘ, BY:
- 1) wspierała działania państw członkowskich służące realizacji powyższych priorytetów;
 - 2) przygotowała do końca 2008 roku wnioski dotyczące ogólnych ram polityki w zakresie wielojęzyczności, w których w należyty sposób uwzględnione zostaną językowe potrzeby obywateli i instytucji, w tym poszanowanie ich prawa do komunikowania się z instytucjami Unii Europejskiej w dowolnym języku urzędowym UE.